

Felvidéki Híradó.

POLITIKAI HETILAP

Előfizetési árak:
 Egész évre 8 kor.
 Fél évre 4 ..
 Negyed évre 2 ..
 Egyes szám ára 20 fillér.

A lap szellemi részét illető közlemények a szerkesztőség,
 a hirdetési és előfizetési pénzek a kiadóhivatalra cimezzve
 Turóc-Szent-Mártonba küldendők.

— Hirdetéseket legutóbbiban, árszabály szerint. —
 Lapunk számára hirdetéseket — eredeti árkában — minden
 bel- és külföldi hirdetési iroda elfogad.
 Nyilrtt soronként 40 fillér.

Egy cseh-tő pamflet.

II.

Grünwald Béla tő renegát

Eddig úgy tudtuk, hogy Zólyom megye egykori jeles, hazafiás alispánja, dr. Grünwald Béla, egy régi beszercezbányai patriczius családból származott, amely, mint a bányavárosok patriczius családja, szinte kivétel nélkül, németajkú család volt, amíg Beszercezbánya annyira-mennyire magyarosodni nem kezdett; s ezt a tudásunkat még a név is támogatja. A pamflető azonban tő renegátunk mondja dr. Grünwald Bélát s így az a feltűnő ezimer is ott a Grünwald Béla beszercezbányai szülőházának az ormán alighanem tő nemzetiségű ember, amit még Szvatopluk király adományozott a tősgyökeres tő eredetű és nevű Grünwald-családnak.

De a pamflet 2-ik fejezetéből, amely „A magyar nemzeti eszme. A magyarok és a szabadság” címet viseli, még egyéb érdekes dolgokat is tudunk meg, amelyekről eddig még csak halvány sejtelmünk sem volt.

Igy pl. abból, hogy Magyarországon a a török hódoltság idejében mindössze 400.000 fajmagyar lélek volt, ma pedig már 8, illetve 10-12 millióra rug a fajmagyarok száma, holott az etnografusok természetellenk mondják a magyarságot, azt következteti a pamflet-író, hogy magyar nemzet vagy nemzetiség — nincs, tehát — mondjuk mi — magyarok sin-esenek s ha magyarok nincsenek, ki nyújta el hát a tőtokat, a mint a pamflet fejtanuszolja? Tegyük fel, hogy az a 8-10-12 millió magyar, akikről állítólag csak a hamisított statisztika tud, tényleg nem fajmagyar, hanem csak keverék, a magyarok és szlávok évezredek érintkezéséből származó típus nélküli keverék, még mindig kérdéses, vajjon ennek a „keverék”-nek nem természetes joga-e a nemzeti hegemonia vitelle ebben az országban s vajjon tartozik-e a tő, román, orosz, német stb. nemzetiségi Gernegromok utópiáit respektálni és támogatni? Vagy ha 8-10-12 millió szláv úgy tudott áthonosulni, hogy ma már magyaroknak érzik és vallják magukat, vajjon azt a 2 milliányi maradékot, a nagy kisebbséget, mi jogosítja fel arra, hogy a tulajnyomó többséget semmibe se vesse és azon fölüll még renegátunk is nevezze? Nem-e ez a 2 millió az igazi renegát, akik a nagy, magyarosodott tömegtől elmaradtak, elszakadtak? Mert hiszen, ha a magyarok és az uhor név nem is fedi magát tökéletesen, annyit tény, hogy ez országban csak egy politikai nemzet van, a magyar (Uhor, Ungar); ha pedig valaki magyar állampolgár létere tőnak (Slovak), németnek (Deutscher) vallja magát, világos, hogy az ilyen ember a voltaképeni renegát s nem az, aki tekintet nélkül anyanyelvére, magyarnak (Uhor) vallja magát. E szerint tehát, a szigorú logika eszmenetét követve, az a 8-10-12 magyar meg ez esetben is kepezne politikai magyar nemzetet, ha egyetlen egy fajmagyar sem lenne közöttük s épp ebben az esetben lenne legkevésbé okuk az ultratőtoknak, hogy a magyar faj erőszakoskodásáról panaszkodjanak. Mert ami nincs, az nem lehet erőszakos. De hát a pamflető logikája olyan „ha akarom vemhes, ha akarom nem vemhes”-féle eszjárás követ és így nem esoda, ha lépten-nyomon önmagát hazudtolja meg.

Még csak néhány idézet ebből a fejezetből. „Csak a legszélsőbb szükség és önvédelem a brutális magyarosítás ellen, amely már

1840-ben elviselhetetlen volt, kényszerítette a tő nemzetet 1848-ban az ellenforradalomra.” — „A kíméletlen és erőszakos magyarosítás azonban voltaképen 1867-ben vette kezdetét, a mikor a dualizmus életbe lépett. Ezen időtől fogva a magyarok Magyarországot egyedül, mindenható urai, akik azt teszik, amit akarnak, anélkül, hogy hatalmaskodásuknak útjába lép-hetne valaki; sem Bécs, sem a szlávság, sem egész Európa nem merik véget vetni az ő brutalitásuknak.”

Micsoda logikai bukfenéz ez! A brutális magyarosítás már 1840-ban túrhelhetetlen volt, de bár csak 1867-ben vált kíméletlenné és erőszakossá, a „tő nemzet” mégis már 1848-ban lazadt fel a magyarok ellen. De persze, ha valaki a Hurban rabló esőselőket, melyet mihamar visszakergettek Morvaországba, az egész tő néppel azonosítja, amelynek nemcsak a java, hanem tulnyomó része a magyar nemzetőség és honvédség soraiban küzdött e hazza jogaiért és szabadságáért a magyart és tőtot egyaránt elnyomó becsi kamarilla és szövetségesei ellen, az képtelen arra, hogy hazai viszonyainkat a világ előtt csak egy perczig is komolyan szővő tehesse.

„A minden ethikát megvetoó magyarosító erőszak a nép hitévé vált; Magyarok istene! ez allr anny betűvel az általtul keresztelenk bevésvé (pl. Csacszán); a templomokban (pl. a vágúhelyi tő templomban is) pedig ez olvasható: „Magyarország védoasszonya (érts Szt. Máriát) könyörögj áldásért országunkra”. Hát persze, hogy nem a cseh Szent Venczelhez könyörög Nagyboldogasszony magyar népe! Vagy ez is bűn? Talán a tő top számarra külön Szent Szűzet kellene intronizálni!

Persze, ha magyar nincs, magyar kultura sincs. „Olvasva el bárki a magyar főváros elegáns negyedében, pl. a Riez-utczában (???) a czegek és üzletek neveit, csupa nemmagyar vagy nyilvan magyarosított nevet fog találni. S a dolgok ily allasa mellett Grünwald ur magyar kulturáról akar beszélni! Kərbaveszett faradság!” Igen, igen, magyar kultura, az nincs, de van oláh, racz, no meg cseh-tő kultura; persze, hogy van, hisz baczelluskultura is van. Mit tudjon egy cseh-tő pamfletista a magyar nemzet történelmének dieső korszakairól? A Nagy Lajos, I. Matyas királyok korabeli magyar műveltségéről? Mit a mi irodalmunk fiatal, de terebelyes fájáról, amelyről a nagy nemzetek is sürűn szedegetik a szellemi gyűmölését?

De a végén esattan az ostor. Itt már a nemzetgazda par excellence nyilatkozik meg. „Benső szellemi élet nem nyilatkozik meg a magyarokról, nem is birhatnak vele, azért azutan pompázó külsőségeben majmolják Európát. A nemzeti eszme így hangzik a gyakorlatban: köver hivatalra szert tenni s azutan bürokrata semmittevesnek élni. Az ipart és a kereskedelmet lazasan támogatja ugyan a magyar állam, de ez az idegen tőke utan való hajszá nem hoz maradó áldást. Mindenki, aki a penzügyeket ismeri, a tőzsejejelentésekből meggyőződhetik arról, hogy Magyarországot, tehát nemcsak a nemmagyar, hanem a magyar lakosság is idegen, magyar trikolorba és vignetába burkolt tőke szorgalattalan áll. A saját gyümronk érzik a magyarok, mint dragulnak meg egyre az elelni szerek (no meg a cseh sőr! Refereus.); kereset- és kenyérnélküli tők seregei vándorolnak ki a tilalom ellenére, de a penzviszony és a politikai nagyzás a magyar

sovinistákat nem engedi lélekzetvetéltelhez jutni.” Hát hiszen igaz, hogy Vanderbiltjeink nincsenek, franczia iparunk, angol kereskedelmünk sincsen; de az is igaz, hogy a betolakodott cseh tőköt kikergették Turóc-szent-mártonból s ezért a gromba oláh savajárásával élve, odaköltjük a cseh-tő pamfletistáknak:

— Tűe!

Szeget szeggel.

Beszercezbánya, 1904. márczius 15-én.

A Zólyomban megjelent „Hozvalékos Noviny” melő fölláborodást keltett nemcsak a megye székhelyén, Beszercebányán, hanem az egész vidéken is, ha a pánszlávok azt hiték, hogy immár e hazafias megyében is kényük szerint tognak garázdálkodhatni, akadálytalanul áuitani lapjuk útján a tő népet, ebben ez egyszer alaposan esodolnak. A „Hozvalékos Noviny” megjelenése alighanem jobban fog majd fajni nekik, mint a magyarságunk. A megye utázoó körei s intelligenciája ugyanis paratán hevel s lelkesedéssel fogtak az alattomos támadás visszaverésére. A nevezett lap megjelenése után azonnal összehgyült a magyarságunk színe-java s alig néhány nap múlva már az egész megyében szét volt terjesztve a felhívás egy oly egyesület megalakítására, mely inkább vidéki, mint országos jellegű hazafiás tő lapnak s ily olvasmányoknak terjesztését tűzi ki célul s ezekkel nemcsak a megyében, de esoleg a szomszédos megyékben is igyekszik kisorsítani az immár nadragya módjára szaporoló pánszláv termékeket, hazafiás, jó s amellett olcsó, ha lelei ingyenes olvasni valóval. Ha egyezkedni lehetnek is aggyaluk e „szeget-szeggel”-féle eljárás szemben, amely aggyalok kitéjésére is jutottak, a tény az, hogy nem szabad figyelmen kívül hagynunk a jóczermű tőszágnak abbeli kívánását, hogy szellemi tevékenységéről anyanyelvén gondoskodjunk s így egyszerre a kőszűletnek abbeli védekezés is lehetetlenne reussitok, hogy ők szívesen elfordulnának a pánszláv irányú irodalmi termékektől, ha hazafiás tőnyelvű lapot, olvasmányt kapnának helyettük.

Márczius 12-én d. u. megtartott dr. Répási Matyas alispán elnöklete alatt a megyeházán az általános előérteket s márczius 14-én d. e. ugyancsak az alispán vezetés alatt megtartott a megye székházán az alakuló gyűlés több száz érdeklődő, között legalább 100 tő anyanyelvű földművő jelenlétében. Dr. Répásnak az összehgyvetel eljárit fejtegető magyar nyelvi s Bakay oszoavi lelkész tő nyelvi beszéde után a jelenlévők kimondják az egyesület létesítésének szükségét s egyuttal megalakulását. Dr. Répási felolvasta az alapszabályokat, melyek szerint az egyesület „Hazafiás olvasmányok terjesztő egyesület” címűt fogja viselni — eljárit hazafiás tő lapot kiadni s tartani, hazafiás tő olvasmányokkal, de ahol helyén találja, magyar olvasmányokkal is a nép szellemi szükségletét kielégíteni, nyilvánosított előszegíteni. Az alapszabályok felolvasása s elfogadása kapasan elnököl bejelent egyuttal hogy már eddig is közel 600-an jelentektek az egyesület rendes tagjail s számosan alapító tagjail. Ideiglenes elnöknek dr. Répási Matyas alispán, titkárnak dr. Puschnann Edgár, szerkesztőül dr. Ripplé Ele választatvan meg, intéző bizottságnak az eddig ebben működő hagyatván meg, a gyűlés az elnök ünnepelesen, magyar, majd tő beszédrel bejárja, meg egyszer felhíván a jelenlévőket az összejáitásra s az egyesület eszmejének terjesztésére. A zárobeszédre a földművők között Osocva közeg biraja felelt néhány hazafiás szóval, biztosítván az immár megalakult egyesületet a tő anyanyelvű földművő nép eszinte esatlakozásáról.

Sok mindenféle hazafiás egyesület megalakulásának voltam tanja, de hogy ily rövid idő alatt ily impozáns számban hozza össze egy eszme a tarsadalom minden rétegeiből az egyesülőköt, az szinte bámulattal töl el. Főerdelem az eszmejékvől dr. Répási Matyas alispánnak, de mellette érdeme egy látom, a megye minden számtalozó tényezőjének, akik pillanatig nem késiek az egyesületre kinyújtott kézzel egybefogni. Ily aszpiciumok mellett nem is kételkedem az egyesületi munkásoknak sikerében, de eltele ily bizató reményneel, no végké a zólyomiai rossz néven, éppen felkesziesük láttára támadt azon óhajomnak kifejezését, hogy mily tisztellett kélio módon tudta Zólyom megyének hazafiás közbősége felvenni a harcot a pánszlávággal erkölcsi terein, har ha megkísérle né ez anyagi terein is, a pánszláv pénzintézetekkel szemben.

Hová.

A templomok felépítését tehát a szempontból kell nézni... A templomok felépítését tehát a szempontból kell nézni...

A magas koronay nagylelkűsége immár tényévé vált... A magas koronay nagylelkűsége immár tényévé vált...

De a háfalás a köszöntéssel kell adoznunk... De a háfalás a köszöntéssel kell adoznunk...

Fülbőlén érdeme Örméltóságának... Fülbőlén érdeme Örméltóságának...

De a siker kivásában az első között áll a került érdeme... De a siker kivásában az első között áll a került érdeme...

Amint tehát látjuk, a 20000 korona segély... Amint tehát látjuk, a 20000 korona segély...

Amint tehát látjuk, a 20000 korona segély... Amint tehát látjuk, a 20000 korona segély...

Minden kétségen föll áll azonban az, hogy hazafias... Minden kétségen föll áll azonban az, hogy hazafias...

Ruttika nemesek mesés összegű adományával... Ruttika nemesek mesés összegű adományával...

Ezzel a rutikai róm. kat. hitközség kérelmének... Ezzel a rutikai róm. kat. hitközség kérelmének...

HIREINK.

Tisza gróf és Thaly Kálmán üdvözlése... Tisza gróf és Thaly Kálmán üdvözlése...

Kiküldetés. Boldis Ignác, a helybeli állami... Kiküldetés. Boldis Ignác, a helybeli állami...

Dr. Gőz előadása elmarad. Dr. Gőz József... Dr. Gőz előadása elmarad. Dr. Gőz József...

A müködelvők körének megalakulása. Már... A müködelvők körének megalakulása. Már...

lenes vezetésére önként megválasztották dr. Ling Ernőt... lenes vezetésére önként megválasztották dr. Ling Ernőt...

Uj egyházi felügyelő. A zátréus í. ág. h. ev. egyházi... Uj egyházi felügyelő. A zátréus í. ág. h. ev. egyházi...

A Rutikai Gazdasági Egyesület f. hó 12 én... A Rutikai Gazdasági Egyesület f. hó 12 én...

Megbizás. Kapv Rezső, a soproni ág. h. ev.... Megbizás. Kapv Rezső, a soproni ág. h. ev....

A rutikai színelőadás, mint levelezők írja... A rutikai színelőadás, mint levelezők írja...

Láng A. József költeményei. Lapunk előző... Láng A. József költeményei. Lapunk előző...

Ujjab lopások. A múlt heti betérések és lopá... Ujjab lopások. A múlt heti betérések és lopá...

Vörhny. Orvoshiány. Ez a veszedelmes... Vörhny. Orvoshiány. Ez a veszedelmes...

Tüz. Penteken éjfélt után egy órákor thal láma... Tüz. Penteken éjfélt után egy órákor thal láma...

A helybeli tornayára, már t. i. a róm. kath... A helybeli tornayára, már t. i. a róm. kath...

Öngyilkosság vagy bűntény... Öngyilkosság vagy bűntény...

Szerkesztői üzenetek.

A nagy számban betérkezett március 15-iki... A nagy számban betérkezett március 15-iki...

Feladás szerkesztő: Berecz Gyula. Főmunkatárs: Büdli János.

Füstölt sertésfej, köröm, csülök, száraz sertésbőrke... Füstölt sertésfej, köröm, csülök, száraz sertésbőrke...

Uj elsorangó irógépek

üzletfelosztás folytán jutányosan kaphatók... üzletfelosztás folytán jutányosan kaphatók...

Egy turóczenzmártóni vendéglőbe

tanulóknak

felvételik magyarul és tótul beszélő 13-15 éves fiu... felvételik magyarul és tótul beszélő 13-15 éves fiu...

Czím a kiadóhivatásban.

PERLIZWEIG J. óráés ékszerész Rutka. Nagy raktár arany- és ezüstművekben, fali- és seborákban.

A hölgyvilág

részére!

Minden t. hölgy saját maga minden divat szerint... Minden t. hölgy saját maga minden divat szerint...

szabályozható.

Akadémiailag vizsgázott. Számos díjnyertes íratok. Egy készülék ára 3 korona.

Utánvét mellett! Minden kultúrálamban írv. védeve és szabadalmazva. Főképviselő egész Európára: Guschelbauer Antal, Sopron. E. Drechsler, Bécs, VI. 2. Linien-gasse 10. Képviselő minden helységben kerestetnek.